

nevarno ranjena na tla. Wolfa so potem aretirali in oddali v vojaški zapor. Vkljub temu, da je bil zvezan, posrečilo se mu je, potegniti iz letlja jermen in se obesiti na oknu zapora. Wolfa hvalijo splošno kot pridnega fanta. Mrliča so srodniki odpeljali v Maribor.

Srebrno poroko praznoval je v Fürnitzu na Koroškem g. nadučitelj Gitschthaler s svojo soprogo. Cestitam!

Štajerski namestnik odlikovan. Cesar je predsedniku društva „Rdečega križa“ na Štajerskem, c. kr. namestniku grofu Clary und Aldringen v priznanje njegovih posebnih zaslug za vojaško sanitetno oskrbo vojni častni znak 1. razreda „Rdečega križa“ z vojno dekoracijo podelil.

Vojno posojilo in varščine. Finančno ministarstvo je dovolilo, da se sme hranilne knjižice, ki so državi zastavljene kot poslovne kaucije, kot varščine za državne davščine in pristojbine, porabiti za podpis tretjega vojnega posojila. Namesto hranilnih knjižic je treba nato založiti državne zadolžnice tretjega vojnega posojila.

Pod orožje oditi morajo prebrani črnovojniki letniko 1873 do 1877, dalje letniki 1891, 1895 in 1896 in pri dodatnih prebiranjih do 16. novembra 1915 potrjeni v letih 1875, 1876, 1877, 1891 in 1895 rojeni črnovojniki avstrijskega in ogrskega državljanstva, to pa vsi dne 16. novembra 1915. Opozarjamo na tozadavne uradne razglase.

Morilca orožnikov pri Zidanem mostu še vedno niso dobili. Svoje delovanje sta morilca zdaj preložila na Dolenjsko, baje v žužemberški okraj. Eden od obeh se je 26. p. m. popoldne pojavil med vinogradi ambruške občine. Od posestnice neke male koče na samem je zahteval jedil, pa jih ni dobil, ker je žena z izgovorom, da gre po gospodinjno, zbežala. Alarmirano orožništvo, pomnoženo z vojniki, okoli 30 po številu, je napravilo lov in preiskalo vse vinograde ter sosedne gozde. Toda razbojnik jo je medtem že popihal bržkone v kočevske gozde. Ljudje govorijo glasno poročila „Slov. nar.“ da je bil to Jože Štrukelj, doma iz Vrha pri St. Rupertu, ki ima v tukajšnjih vaseh Ambrus in Kal tri sinčke v službi. Baje se je izrazil, da hoče videti otroke, predno bođe poginil. Koliko je na tem resnice, se seveda še ne da dognati. Želeti je, da se orožnikom posreči kmalu vjeti nevarna morilca.

Mladi tat. Pri pošti v Slov. Gradcu je poneveril 17 letni poštni uslužbenec V. Turk 1200 kron. Ponaredil je poštni pečat ter na podlagi istega dvignil denar. Ker je z denarjem zapravil, so mu prišli kmalu na sled. Zdaj sedi v celjskem zaporu.

Grozna nesreča. V Peabodyu v ameriški državi Manachusetts je nastal v šoli požar in je zgorelo 19 dečkov ter deklic, ravno toliko pa jih je bilo več ali manj težko ranjenih. V šoli je bilo 700 otrok. Naenkrat je nastala razstrelba in iz nje ta grozni požar.

Češki profesor Masaryk, za katerega se je mladina tudi na Slovenskem svoj čas hudo navduševala, je ob začetku vojne iz Avstrije izginil. Zdaj se poroča, da je postal profesor na londonski univerzi. Imel je tam že svoje nastopno predavanje. Veleizdajalec!

Angleški kruh za vojne vjetnike na Nemškem. Nemška vlada je ustregla želji angleških vojnih vjetnikov, da smejo dobivati iz svoje domovine beli kruh. Angleški zdravnik, ki se je vrnil domu iz vjetniškega tabora v Döberitzu, je poročal v „Times“, da pride v oni tabor vsak teden 1000 hlebov iz Anglije. Te hlebe se takoj razdeli, da dobe vjetniki še sveži kruh. Angleški odbor, ki skrbi za vojne vjetnike, je vse potrebno ukrenil, da dobe vjetniki vsak teden 4 funte belega angleškega kruha.

Nezgodna angleškega kralja. Londonski tiskovni urad poroča z dne 28. oktobra: Ko je angleški kralj danes zjutraj obiskal svoje čete v polju, se mu je vsled hura klicev vojakov splasil konj in je padel. Kralj je padel in pridobil rane. Poškodbe pa niso bile nevarne in zdaj je kralj bržkone že okreval.

Pazite na decol! 5-letni sin posestnika Johana Krainz v okolici Eberndorfa na Koroškem padel je v kuhinji v skaf z vrelim lugom. Pridobil je tako težke opekline, da je na njih umrl.

Ustrelil se je zaradi neozdravljive bolezni 25 letni posestnikov sin Johan Mandelc v St. Mihaelu na Koroškem.

Srbska pripovedka. Narodno sovraštvo Bolgarov proti Srbom je tako veliko, da se celo za poraze ne brigajo, ako je le Srb hudo krvavel. Na Srbskem pripovedujejo o tem sovraštvu sledečo povestico: Neki Bolgar je imel sledeče sanje: V sanjah stopila je pred njega čarovnica in dejala: „Prosi me za nekaj; izpolnila ti bodem to takoj, toda le pod tem pogojem, da se boš iz srca veselil, ako storim za Srba dvakrat toliko kakor zate. Govori!“ Bolgar je dolgo premišljeval; potem pa je dejal: „Iztrgaj mi eno oko in iz srca se bodem veselil, ko boš morala Srbu (bo oč si iztrgati!“

V Ljubljani umrli so na v vojni pridobljenih ranah in boleznih m. dr.: črnovojniki računski podčastnik 2. razreda Anton Vibič iz Bizelja pri Brežicah; cugsfirer Alojz Kassig iz okolice Maribora; infanterist Filip Mlakec iz Slovenje vasi pri Ptuj. Čast junakom!

Nezgodna. V Sv. Marjeti pri Rimskih Toplicah delal je 60 letni mlinar pri mlinskem kolesju. Prišel je pri temu z desno roko med kolesa, ki so mu roko popolnoma zdrobila. Pripeljali so ga v Celjsko bolnišnico.

Požar. Na Doberni pogorelo je gospodarsko poslopje v vojni stoječega posestnika Matevža Rožnik. Škode je za 5000 kron, zavarovalnina pa jako majhna. Vsled pomaukanja vode zamogla je požarna bramba ogenj le omejiti, ne pa gorečega poslopja rešiti.

Nezgodna ali zločin? V Ptujju zgodil se je te dni sledeči, doslej še nepojasnjeni slučaj: Črnovojniki Svenšek prišel je iz vojne na dopust; hotel je v svojo stanovanje vstopiti, ki pa je bilo zaklenjeno. Zvečer so vrata siloma odprli, našli so plinovega petelina odprtega; žena Svenšeka je ležala na pol omamljena v postelji, njen 2letni sinček pa mrtev. Vsled policijske preiskave bila je Marija Svenšek in njena svakinja Amalija, ki je pri njej stanovala, zaprta in so sodnji oddani. Doslej še ni jasno, ali se je zgodila le nezgodna, ali pa morda nameravani umor otroka.

Umor mehikanskega predsednika. K.-B. poroča iz Londona: V San Antonio je došlo poročilo, da je bil mehikanski predsednik Carranza umorjen. — Carranza je bil pravo orodje severno-ameriškega predsednika Wilsona. Z umorom seveda ne bođe meščanski boj v Mehiki končan. Ali mogoče je, da pridejo zdaj nasprotniki severne Amerike na krmilo.

Francoska vlada pod načelstvom ministra Viviani je odstopila. Na njeno mesto je stopila vlada pod načelstvom ministra Briand. Sprememba v francoski vladi je v političnem oziru velepomembna. Dokazuje namreč, da pričenjajo gotovi krogi, v katerih se nabajajo glavni povzročitelji te nesrečne vojne, premišljevat i svoji odgovornosti in da se hočejo te odgovornosti otrestiti. Tudi ruski zunanji minister Sasonow je odstopil in istotako se pripravljajo odločilne spremembe v angleški ter italijanski vladi.

Nedeljska „tombola“ v Ptujju, ki se je vršila „v znamenju zlatega klasa“ na korist vojne oskrbe, se je prav izborno obnesla. Dobremu namenu se je zamoglo donesti prap levo svoto. Prirediteljem, zlasti soprogi uradnega vodje, gospoj Anny pl. Netoliczka gre pač vsa hvala. **V vojnem vjetništvu** se nahaja naš somišljenik, knjigovez g. Anton Podhostnik iz Sv. Barbare v Halozah. Piše nam z dne 20. septembra 1915 iz Ufa (Meisterska Rothe), Rusija, in pozdravlja vse znance ter somišljenike. Tam se nahaja v vojnem vjetništvu že od 22. marca. Pravi, da je hvala Bogu zdrav in upa, da se kmalu zopet vidimo. Tudi mi upamo to!

Grad Gutenhaft pri Mariboru kupil je zopet grof Jožef pl. Herberstein in Proskau. Ta grad bil je že preje 400 let last njegove družine. Potem pa je bil prodan. Zdaj ga je dobila grofova družina zopet nazaj.

Na polju časti. Na južno-zapadnem bojišču bil je dne 19. t. m. sanitetni feldvebel Mirko Kovačič, učitelj iz Selnice ob Dravi, s kamenjem v sence smrtno zadet. Pokopali so junaka v vasi Jamiano. — Pri Komicezni padel je praproščak inf. reg. adjunkt južae železnice Franc Leber iz Maribora. Medtem

ko je sam kleče streljal, zadela ga je sovražna kroglja sredi v čelo; bil je takoj mrtev.

Izpred sodišča.

Čebularji.

Ptuj, 29. oktobra. Pred tukajšnjim okrajnim sodiščem stalo je 14 kmetovalcev. en trgovec in njegova soproga zaradi navijanja cen. Prodajali so trgovcu čebulo po 44 vinarjev za eno kilo. Trgovec in njegova žena sta bila obsojena vsak na 300 kron globe, kmetje pa na globo od 40 do 80 kron, oziroma na zapor do 48 ur. Kmetje so se izgovarjali, da so čebulo po 40 vin. prodajali, 4 vin. pa so le za voznilno zahtevali; ta izgovor pa ni pomagal.

Navijanje cen.

Celje, 30. oktobra. Dne 19. junija prišel je mlinar Anton Belič iz Draze na Hrvaškem v Brežice. Ponujal je trgovcem pšenično moko št 0 po 1 K 40 vin. do 2 K za eno kilo. Pri prvi sodnji bil je oproščen. Ali prizivna sodnja ga je obsodila z ozirom na velikost nameravnega dobička na 2500 kron globe, odnosno na 130 dni zapora.

Kaznovani župnik.

Celovec, 29. oktobra. Pred nekaj časom odigral se je v šoli v Mežicah (Mieger) na Koroškem prizor, s katerim se je sodnja pečala. Tamošnji fajmošter g. Anton Kaplan je pri verouku 8 letnega posestnikovega sina Stefana Sucher za desno uho prijel, iz šolske klopi potegnil in k steni postavil, tako, da je bil deček precej poškodovan. Vzrok tega tepenja je bil, da deček ni hotel kupiti neke slovenske knjige, katero je fajmošter otrokom ponujal. Fajmošter Kaplan bil je prestopka po § 420 k. p. krivim spoznan in obsojen na 100 K denarne globe odnosno 10 dni zapora. Nadalje se mu je odrekla sposobnost za izvrševanje učne službe. (Kl. Z.)

Gospodarske.

Kedaj se naj gnojijo vrtno grede?

V lažji, črne prsti bogati zemlji se lahko raznosi v jeseni hlevni gnoj na vrtnih greдах, se pusti čez zimo ležati in še le v spomladaj podkopa. Tako zemljo se pa lahko prekopa tudi v jeseni in na zmrlzi zemlji po zimi raztrosi kratki hlevni gnoj, ki se potem spomladi z grabljami pograbi. S tem se pripravijo grede za setev in sajenje, ne da bi bilo treba zemljo še enkrat prekopati.

Nasprotno pa bi se moral hlevni gnoj v težki ilovici podkopati še pred nastopom zime, da postane zrahljana, v grapavem razoru ležeča zemlja vsled zimskega mraza zopet prhka. S tem dobimo do spomladi za sajenje sajenk izvrstno zemljo, ki jo seveda ni treba še enkrat prekopati, ampak samo z ostrimi železnimi grabljami površno zrahljati.

Sveže zelenje za juho po zimi.

Da more dobiti gospodinja tudi po zimi sveže zelenjave, zlasti drobnjak, peteršilj, naj nasadi sedaj v oktobru v nekaj cvetličnih loncev 3 do 4 korenine peteršilja, najboljše kodrastolista tega ali peščice prireznega drobnjaka in jih postavi na kuhinjsko okno, kjer ne služijo samo kot krasilo ampak nam dajo po zimi marsikateri zelen list za kuhinjsko porabo.

Shranjuje se samo zdrav (nepokvarjen) krompir!

Med najpogostejše vrste krompirjevih bolezni spada v različnih velikostih in podobah se pojavljajoč skrup (kraste), ki pri suhem spravljaju in shranjevanju v suhohladnih prostorih ne povzročajo v hraniščih vedno velike škode, ki se lahko, ako se ga pogleda samo površno zamenja z neprimerno nevarnejšim krompirjevim rakom. Krompirjev rak povzroči glive, ki ostanejo po razmerah zemlje dalje ali manj časa v zemlji življenja zmogne in se zelo lahko prenesejo na zdravo setev.

Zatorej bi bilo primerno, ako bi se, predno se hrani krompir za zimo, izbral vse bolan ali na videz bolan krompir in bi se ne spravil v skladovni prostor. Močno gnil krompir je najboljše opariti in porabiti za krmiljenje.

Zlasti skrbno bi se moralo prebiti gnil krompir pri krompirju, ki je določen za seme.

Mak kot oljnata rastlina.

Ker je še vedno malo jedilnega olja in za donosno mlekarkstvo neobhodno potrebnih mčnih krmil, bi